

Sygn. akt I C 176/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Kocielnik

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2023 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa M. W., F. W., P. W.

przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie i zapłatę ewentualnie o ustalenie ewentualnie o ustalenie ewentualnie o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. ustala, że powodowie przegrali proces w 100% i pozostawia rozliczenie kosztów postępowania referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku.

Sygn. akt I C 176/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 kwietnia 2019 r. M. W. i F. W., zastępowani przez profesjonalnego pełnomocnika, wnieśli przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwoty 377.445,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od 10 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;
- zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej solidarnie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych (pozew, k. 3-58).

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 maja 2019 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według spisu kosztów, jaki zostanie przedstawiony przed zakończeniem postępowania, a w przypadku gdy taki spis nie zostanie przedstawiony – według norm prawem przepisanych (odpowiedź na pozew, k. 187-221).

Pismem procesowym złożonym na rozprawie w dniu 14 lipca 2020 r. strona powodowa dokonała zmiany powództwa domagając się:

- ustalenia, że umowa nr (...) kredytu hipotecznego w walucie wymiennej z dnia 19 maja 2008 r. zawarta pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. (obecnie: (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.), a M. W., F. W. i P. W. jest nieważna w całości, ewentualnie w razie nie uwzględnienia roszczenia z pkt 1

2. ustalenia, że postanowienia regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego obowiązującego do umowy nr (...) kredytu hipotecznego w walucie wymiennej z dnia 19 maja 2008 r. są bezskuteczne względem powodów w zakresie § 37 ust. 1 i 2 regulaminu hipotecznego i budowlanego;

3. ustalenia, że umowa nr (...) kredytu budowlanego w walucie wymiennej z dnia 22 września 2008 r. zawarta pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. (obecnie: (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., a M. W. i F. W. jest nieważna w całości, ewentualnie w razie nie uwzględnienia roszczenia z pkt 3

4. ustalenia, że postanowienia regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego obowiązującego do umowy nr (...) kredytu budowlanego w walucie wymiennej z dnia 22 września 2008 r. są bezskuteczne względem powodów w zakresie § 37 ust. 1 i 2 regulaminu hipotecznego i budowlanego;

5. zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów M. W. i F. W. kwoty 175.467,47 CHF (stanowiące wszystkie wpłaty dokonane przez powodów na rzecz pozwanego w walucie CHF od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 31 października 2018 r. w odniesieniu do Umowy Nr (...) z dnia 22 września 2008 r. tj. 36.866,71 CHF oraz do dnia 30 listopada 2018 r. w odniesieniu do Umowy Nr (...) z dnia 19 maja 2008 r., tj. kwoty 138.600,76 CHF) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 10 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty, ewentualnie w razie nie uwzględnienia roszczenia z pkt 5

6. zasądzenia od pozwanej na rzecz na rzecz powodów M. W. i F. W. kwoty 377.445,68 zł (stanowiąca kwotę świadczenia nienależnego tj. wszystkich wpłat dokonanych przez powodów na rzecz pozwanego wyrażoną w walucie złoty polski) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 10 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty (pismo procesowe z 14 lipca 2020 r., k.343-349).

W odpowiedzi na zmianę powództwa strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w zmodyfikowanej formie w całości oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (protokół rozprawy z 14 lipca 2020 r., k. 351; pismo procesowe pozwanego, k. 354-355).

Pismem z dnia 24 stycznia 2022 r. P. W. wniósł o dopuszczenie go do niniejszej sprawy w charakterze strony postępowania, gdyż sprawa dotyczy umowy nr (...) kredytu hipotecznego we walucie wymiennej z dnia 19 maja 2008 r., której jest stroną (pismo procesowe z 24 stycznia 2022 r., k. 450).

Postanowieniem z dnia 21 marca 2022 r. Sąd zawiadomił na podstawie art. 195 § 2 k.p.c. P. W. (zam. ul. (...), (...)-(...) Ł.) o możliwości przystąpienia w charakterze powoda do toczącego się postępowania z powództwa F. W. i M. W. przeciwko (...) Bank (...) S.A. o ustalenie i zapłatę, w ciągu dwóch tygodni od doręczenia zawiadomienia (postanowienie z 21 marca 2022 r., k. 468).

W dniu 24 lutego 2023 r. dotychczasowy pełnomocnik powodów M. W. i F. W. zgłosił się do sprawy jako pełnomocnik powoda P. W. (pismo procesowe, k. 492; pełnomocnictwo k. 493).

Do zamknięcia rozprawy strony podtrzymywały dotychczasowe stanowiska (protokół rozprawy z dnia 3 marca 2023 r., k. 502).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małżonkowie M. W. i F. W. oraz ich syn P. W. poszukiwali środków pieniężnych na zakup nieruchomości zabudowanej domem jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej w Ł.. Po bardzo długich poszukiwaniach i konsultacjach z brokerem, który prowadził negocjacje z różnymi bankami, Bank (...) S.A. zaproponował im kredyt we frankach szwajcarskich. W żadnym innym banku nie posiadali zdolności kredytowej na kredyt złotowy ani, we franku szwajcarskim (zeznania powódki M. W., protokół k. 351v, nagranie 00:07:11-00:08:11).

W dniu 9 maja 2008 r. F. W. i M. W. złożyli oświadczenie o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/budowlanych/konsolidacyjnych/pożyczki hipotecznej w którym oświadczyli,

że pracownik Banku (...) S.A. przedstawił im ofertę kredytu hipotecznego/budowlanego/konsolidacyjnego/pożyczki hipotecznej w złotych i w walucie wymiennej. Po zapoznaniu się z tą ofertą zdecydowali, że dokonali wyboru oferty kredytu/pożyczki w walucie wymiennej, mając pełną świadomość, iż w okresie obowiązywania umowy może nastąpić podwyższenie kwoty kredytu/pożyczki/odsetek/kwoty raty kapitałowo-odsetkowej przypadającej do spłaty w złotych. Potwierdzili też otrzymanie informacji o kosztach obsługi kredytu/pożyczki w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty. Nadto oświadczyli, że są świadomi, iż oprocentowanie kredytu/pożyczki jest zmienne i w okresie obowiązywania umowy kredytu/pożyczki może ulec podwyższeniu w związku ze wzrostem stopy referencyjnej WIBOR/LIBOR/EURIBOR, co spowoduje podwyższenie kwoty raty odsetkowej/kapitałowo-odsetkowej przypadającej do spłaty. Jednocześnie potwierdzili otrzymanie informacji o kosztach obsługi kredytu/pożyczki w przypadku niekorzystnej zmiany stopy procentowej (oświadczenie o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/ budowlanych/ konsolidacyjnych/ pożyczki hipotecznej z 9 maja 2008 r., k. 233). Tożsame oświadczenie złożył P. W. (oświadczenie o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/budowlanych/konsolidacyjnych/ pożyczki hipotecznej, k. 234).

W dniu **19 maja 2008 r.** w B. M. W., F. W. i P. W. zawarli z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę Nr (...) kredytu hipotecznego w walucie wymiennej (dalej: „Umowa nr (...)\"). Bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 494.868,74 CHF z czego:

- 1) kwota 493.388,59 CHF była przeznaczona na sfinansowanie kosztów nabycia nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej o pow. Użytkowej 199,80 m², oznaczonej jako działka ewidencyjna (...) o pow. 394 m² wraz z udziałem w 1/6 części działki o numerze ewidencyjnym (...) o pow. 424 m² (stanowiącej drogę wewnętrzną), położonej w Ł. przy ul. (...) oraz na refinansowanie kosztów poniesionych na nabycie ww. nieruchomości;
- 2) kwota 1.480,17 CHF była przeznaczona na sfinansowanie należnej bankowi opłaty przygotowawczej (§ 1 ust. 1 i 3 Umowy nr (...)).

Umowa została zawarta do 19 maja 2008 r., czyli na 360 miesięcy (§ 1 ust. 2 Umowy nr (...)).

Zgodnie z § 2 ust. 2 Umowy nr (...), kredyt miał zostać wypłacony jednorazowo, bezgotówkowo na rzecz: zbywcy nieruchomości – w części przeznaczonej na nabycie nieruchomości oraz kredytobiorcy – w części przeznaczonej na refinansowanie – w terminie do dnia 31 maja 2008 r.

Oprocentowanie kredytu wynosiło w dniu zawarcia umowy 4,0367% w stosunku rocznym. Oprocentowanie było zmienne i ustalane w oparciu o stopę referencyjną 6M LIBOR obowiązującą w Banku w dniu zawarcia umowy kredytu, a w okresie kredytowania – w pierwszym dniu kolejnego okresu stabilizacji oprocentowania oraz przy uwzględnieniu marży Banku w wysokości 1,15 punktu procentowego (§ 3 ust. 1 Umowy nr (...)).

Obowiązkowe zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiły:

- 1) hipoteka zwykła w kwocie 494.868,76 CHF, stanowiącej 100% kwoty kredytu oraz hipoteka kaucyjna zabezpieczająca odsetki umowne i koszty uboczne od kwoty 247.434,38 CHF, stanowiącej 50% kwoty kredytu;
- 2) ubezpieczenie nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych wraz z przelewem wierzytelności z polisy na rzecz Banku (§ 6 ust. 1 Umowy nr (...)).

Dodatkowym zabezpieczeniem kredytu było ubezpieczenie niskiego wkładu własnego w (...) S.A. do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu (kapitał) osiągnie poziom równy lub niższy niż 75% wartości nieruchomości. Do czasu przedłożenia przez kredytobiorcę odpisu z księgi wieczystej zawierającego prawomocny wpis hipoteki, tymczasowe zabezpieczenie stanowić będzie ubezpieczenie spłaty kredytu w (...) S.A. na rzecz banku (§ 6 ust. 2 i 3 Umowy nr (...)).

Stosownie do treści § 18 ust. 1 Umowy nr (...), kredytobiorca został poinformowany o ponoszeniu ryzyka walutowego i ryzyka zmiennej stopy procentowej, co potwierdza poprzez złożenie oświadczenia według wzoru obowiązującego w Banku (umowa Nr (...) kredytu hipotecznego w walucie wymiennej z 19 maja 2008 r., k. 79-81).

Zgodnie z § 37 ust. 1 i 2 Regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego (dalej: Regulamin), kredyty w walutach wymiennalnych wypłacane są w złotych, przy zastosowaniu kursu kupna, waluty obowiązującego w Banku w chwili wypłaty. Kredyty w walutach wymiennalnych podlegają spłacie w złotych, przy zastosowaniu kursu sprzedaży waluty obowiązującego w Banku w chwili spłaty (Regulamin kredytu hipotecznego i budowlanego, k. 85-92).

Wypłata środków z ww. kredytu miała miejsce w dniu 21 maja 2008 r., w tym: 239.275,70 zł (przeliczone przez bank po kursie 2,0457 na kwotę 116.970,91 CHF) na refinansowanie poniesionych wydatków, 770.000 zł (przeliczone przez bank po kursie 2,0457 na kwotę 376.417,68 CHF) na nabycie nieruchomości zabudowanej oraz 1.480,17 CHF na sfinansowanie należnej bankowi opłaty przygotowawczej (zaświadczenie z dnia 3 grudnia 2018 r., k. 99-103). Łącznie wypłacono na rzecz kredytobiorców 1.012.355,93 zł, przeliczone przez bank na kwotę 494.868,76 CHF po kursie 2,0457 (opinia biegłego sądowego J. M. z 17 lutego 2021 r., k. 374v).

Aneks nr (...) z dnia 22 listopada 2011 r. do umowy nr (...) (dalej: Aneks do Umowy nr (...)) strony ustaliły, że kredytobiorca może dokonać zmiany sposobu spłaty kredytu ze spłaty w walucie kredytu na spłatę w walucie polskiej i odwrotnie pod warunkiem złożenia w Banku (...) dyspozycji zmiany waluty spłaty kredytu (§ 1 ust. 2 Aneksu do Umowy nr (...)). W § 4 ust. 1 ww. aneksu wskazano sposób ustalania kursu wymiany walut w tabeli kursów oraz wskazano, że stosowany przez bank spread walutowy stanowi różnicę pomiędzy kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obowiązującym w banku. Z kolei w ust. 4 wskazano, że wartość spreadu jest równa sumie współczynnika korygującego kupna i współczynnika korygującego sprzedaży. Spread walutowy może ulec zmianie nie częściej niż raz w miesiącu kalendarzowym. W § 6 ust. 2 pkt 1 i 3 Aneksu do Umowy nr (...), współkredytobiorca oświadczył, że został poinformowany, że w okresie obowiązywania aneksu do umowy kredytu może nastąpić niekorzystna zmiana kursu waluty kredytu co spowoduje podwyższenie kwoty raty kapitałowo-odsetkowej przypadającej do spłaty oraz ma pełną świadomość wpływu spreadu walutowego tj. różnicy pomiędzy kursem sprzedaży a kursem kupna waluty wymiennej na wysokość kwoty raty kapitałowo-odsetkowej. Współkredytobiorca potwierdził otrzymanie pisemnej informacji o kosztach obsługi kredytu w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, wzrostu spreadu walutowego niekorzystnej zmiany stopy procentowej oraz zmian cen zabezpieczenia (§ 6 ust. 3 Aneksu do Umowy nr (...)) (Aneks nr (...) do umowy kredytu nr (...) z dnia 19 maja 2008 r., k. 93-95). Od 22 listopada 2011 r. spłata ww. kredytu następowała w CHF (opinia biegłego sądowego J. M. z 17 lutego 2021 r., k. 374v).

W dniu 23 września 2008 r. F. W. i M. W. złożyli oświadczenie o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/budowlanych/konsolidacyjnych/pożyczki hipotecznej w którym oświadczyli, że pracownik Banku (...) S.A. przedstawił im ofertę kredytu hipotecznego/budowlanego/konsolidacyjnego/pożyczki hipotecznej w złotych i w walucie wymiennej. Po zapoznaniu się z tą ofertą zdecydowali, że dokonali wyboru oferty kredytu/pożyczki w walucie wymiennej, mając pełną świadomość, iż w okresie obowiązywania umowy może nastąpić podwyższenie kwoty kredytu/pożyczki/odsetek/kwoty raty kapitałowo-odsetkowej przypadającej do spłaty w złotych. Potwierdzili też otrzymanie informacji o kosztach obsługi kredytu/pożyczki w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty. Nadto oświadczyli, że są świadomi, iż oprocentowanie kredytu/pożyczki jest zmienne i w okresie obowiązywania umowy kredytu/pożyczki może ulec podwyższeniu w związku ze wzrostem stopy referencyjnej WIBOR/LIBOR/EURIBOR, co spowoduje podwyższenie kwoty raty odsetkowej/kapitałowo-odsetkowej przypadającej do spłaty. Jednocześnie potwierdzili otrzymanie informacji o kosztach obsługi kredytu/pożyczki w przypadku niekorzystnej zmiany stopy procentowej (oświadczenie o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/ budowlanych/ konsolidacyjnych/ pożyczki hipotecznej z 23 września 2008 r., k. 235).

W dniu **22 września 2008 r.** w B. M. W. i F. W. zawarli z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę nr (...) kredytu hipotecznego w walucie wymiennej (dalej: „Umowa nr (...)”). Bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 99.930,05 CHF na sfinansowanie kosztów prac wykończeniowych budynku mieszkalnego jednorodzinnego w

zabudowie bliźniaczej o pow. użytkowej 199,80 m² położonej na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym (...), o pow. 394 m² w Ł., przy ul. (...) (§ 1 ust. 1 i 3 Umowy nr (...)). Umowa została zawarta do 23 kwietnia 2030 r., czyli na 258 miesięcy (§ 1 ust. 2 Umowy nr (...)).

Zgodnie z § 2 ust. 2 Umowy nr (...), kredyt miał zostać wypłacony jednorazowo, bezgotówkowo na rzecz kredytobiorcy w terminie do dnia 31 października 2008 r.

Oprocentowanie kredytu wynosiło w dniu zawarcia umowy 4,2133% w stosunku rocznym. Oprocentowanie było zmienne i ustalane w oparciu o stopę referencyjną 6M LIBOR obowiązującą w Banku w dniu zawarcia umowy kredytu, a w okresie kredytowania – w pierwszym dniu kolejnego okresu stabilizacji oprocentowania oraz przy uwzględnieniu marży Banku w wysokości 1,3 punktu procentowego (§ 3 ust. 1 Umowy nr (...)).

Obowiązkowe zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiły:

1) hipoteka zwykła w kwocie 99.930,05 CHF, stanowiącej 100% kwoty kredytu oraz hipoteka kaucyjna zabezpieczająca odsetki umowne i koszty uboczne od kwoty 49.965,03 CHF, stanowiącej 50% kwoty kredytu;

2) ubezpieczenie nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych wraz z przelewem wierzytelności z polisy na rzecz Banku (§ 6 ust. 1 Umowy nr (...)).

Do czasu przedłożenia przez kredytobiorcę odpisu z księgi wieczystej zawierającego prawomocny wpis hipoteki, tymczasowe zabezpieczenie stanowić będzie ubezpieczenie spłaty kredytu w (...) S.A. na rzecz banku (§ 6 ust. 2 Umowy nr (...)).

Stosownie do treści § 18 ust. 1 Umowy nr (...), kredytobiorca został poinformowany o ponoszeniu ryzyka walutowego i ryzyka zmiennej stopy procentowej, co potwierdza poprzez złożenie oświadczenia według wzoru obowiązującego w Banku (umowa Nr (...) kredytu hipotecznego w walucie wymiennej z 22 września 2008 r., k. 82-84).

Zgodnie z § 37 ust. 1 i 2 Regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego (dalej: Regulamin), kredyty w walutach wymiennalnych wypłacane są w złotych, przy zastosowaniu kursu kupna, waluty obowiązującego w Banku w chwili wypłaty. Kredyty w walutach wymiennalnych podlegają spłacie w złotych, przy zastosowaniu kursu sprzedaży waluty obowiązującego w Banku w chwili spłaty (Regulamin kredytu hipotecznego i budowlanego, k. 85-92).

F. W. wskazał, że nie czytali umowy, bo nie mieli na to czasu (zeznania powoda F. W., protokół k. 352v, nagranie 00:32:02). Nie przeczytali umowy ze zrozumieniem ani dokładnie, nie poprosili też o więcej czasu na zapoznanie się z umową (zeznania powódki M. W., protokół k. 351v, nagranie 00:09:24-00:09:53).

Wypłata środków z ww. kredytu miała miejsce w dniu 30 września 2008 r. w kwocie 210.352,76 zł (przeliczone przez bank po kursie 2,1050 na kwotę 99.930,05 CHF) przeznaczone na prace wykończeniowe (zaświadczenie z 21 listopada 2018 r., k. 105).

Aneks Nr (...) z dnia 22 listopada 2011 r. do umowy Nr (...) (dalej: Aneks do Umowy nr (...)) strony ustaliły, że kredytobiorca może dokonać zmiany sposobu spłaty kredytu ze spłaty w walucie kredytu na spłatę w walucie polskiej i odwrotnie pod warunkiem złożenia w Banku (...) dyspozycji zmiany waluty spłaty kredytu (§ 1 ust. 2 Aneksu do Umowy nr (...)). W § 4 ust. 1 ww. aneksu wskazano sposób ustalania kursu wymiany walut w tabeli kursów oraz wskazano, że stosowany przez bank spread walutowy stanowi różnicę pomiędzy kursem sprzedaży a kursem kupna waluty obowiązującym w banku. Z kolei w ust. 4 wskazano, że wartość spreadu jest równa sumie współczynnika korygującego kupna i współczynnika korygującego sprzedaży. Spread walutowy może ulec zmianie nie częściej niż raz w miesiącu kalendarzowym. W § 6 ust. 2 pkt 1 i 3 Aneksu do Umowy nr (...), współkredytobiorca oświadczył, że został poinformowany, że w okresie obowiązywania aneksu do umowy kredytu może nastąpić niekorzystna zmiana kursu waluty kredytu co spowoduje podwyższenie kwoty raty kapitałowo-odsetkowej przypadającej do spłaty oraz ma pełną świadomość wpływu spreadu walutowego tj. różnicy pomiędzy kursem sprzedaży a kursem kupna waluty

wymienialnej na wysokość kwoty raty kapitałowo-odsetkowej. Współkredytobiorca potwierdził otrzymanie pisemnej informacji o kosztach obsługi kredytu w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, wzrostu spreadu walutowego niekorzystnej zmiany stopy procentowej oraz zmian cen zabezpieczenia (§ 6 ust. 3 Aneksu do Umowy nr (...)) (Aneks Nr (...) do umowy kredytu Nr (...) z dnia 22 listopada 2008 r., k. 96-98). Od 22 listopada 2011 r. spłata ww. kredytu następowała w CHF (opinia biegłego sądowego J. M. z 17 lutego 2021 r., k. 374v).

Z dniem 29 marca 2019 r. Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zmienił firmę na (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. (KRS: (...)) (bezsporne).

Odnosząc się do kredytu nr (...) z dnia 19 maja 2008 r., wartość faktycznie spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych w PLN od dnia 30 czerwca 2008 r. do dnia 3 listopada 2011 r. wyniosła łącznie 212.830,88 PLN, w tym kapitał wartość 109.854,30 zł a odsetki wartość 102.970 zł, odsetki karne wartość 6,58 zł. W przeliczeniu na CHF wartość wyniosła razem 70.456,04 CHF. Zaś przeliczając CHF na PLN według średniego kursu NBP wartość wyniosła 204.361,05 PLN. **Różnica w PLN kursu banku a średnim kursie NBP wyniosła 8.469,83 zł, stanowiące nadpłatę po stronie kredytobiorców.** Od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 30 listopada 2018 r. kredytobiorcy wpłacali raty w walucie CHF, które wyniosły razem 138.600,76 CHF, w tym kapitał 113.041,23 CHF, odeski 25.558,21 CHF, odsetki karne 1,32 CHF. Raty w przeliczeniu na średni kurs NBP wyniosły 509.035,04 PLN, w tym kapitał 417.280,74 zł, odsetki 91.749,66 zł i odsetki karne 4,64 zł (opinia biegłego sądowego J. M. z 17 lutego 2021 r., k. 376).

Odnosząc się do kredytu nr (...) z dnia 22 września 2008 r., wartość faktycznie spłaconych rat kapitałowo-odsetkowych w PLN od dnia 31 października 2008 r. do dnia 14 listopada 2011 r. wyniosła łącznie 55.422,92 PLN, w tym kapitał 36.969,25 zł a odsetki 18.453,67 zł. W przeliczeniu na CHF wartość wyniosła razem 17.814,79 CHF. Zaś przeliczając CHF na PLN według średniego kursu NBP wartość wyniosła 53.264,51 PLN. **Różnica w PLN kursu banku a średnim kursie NBP wyniosła 2.158,41 zł, stanowiące nadpłatę po stronie kredytobiorców.** Od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 30 listopada 2018 r. kredytobiorcy wpłacali raty w walucie CHF, które wyniosły razem 36.866,71 CHF, w tym kapitał 31.511,57 CHF, odeski 5.355,14 CHF. Raty w przeliczeniu na średni kurs NBP wyniosły 135.490,50 PLN, w tym kapitał 116.253,90 zł, odsetki 19.236,59 zł (opinia biegłego sądowego J. M. z 17 lutego 2021 r., k. 382v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów. Sąd w całości dał wiarę dokumentom wymienionym w stanie faktycznym, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a Sąd nie miał podstaw do podważenia ich wiarygodności bądź zawartej w nich treści z urzędu.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również częściowo na dowodzie z przesłuchania powodów (protokół rozprawy, k. 351-353) w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. W ocenie Sądu zeznania powodów dotyczące niespełnienie w sposób należyty obowiązków informacyjnych przez bank, w tym braku należytego poinformowania o ryzyku walutowym, sposobie ustalania kursów przez bank itd. nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Zebrane w sprawie dowody i ustalony stan faktyczny wskazują, że w chwili zawierania umowy kredytu powodowie zostali należycie poinformowani i posiadał pełną świadomość ryzyka walutowego oraz warunków oferowanego kredytu indeksowanego. Powodowie w oparciu o otrzymane dane i posiadaną wiedzę dokonali własnej analizy opłacalności produktów bankowych i zdecydowali się na skorzystanie z kredytu waloryzowanego walutą CHF.

Ustalając stan faktyczny Sąd w części oparł się na opinii biegłej sądowej J. M. z dnia 17 lutego 2021 r. w zakresie tezy dowodowej określonej postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2020 r. (postanowienie z 4 sierpnia 2020 r., k. 357). Opinia w tym zakresie została sporządzona zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia zawodowego biegłego w oparciu o całokształt materiały dowodowego zgromadzonego w sprawie. Opinia w sposób dokładny, zwięzły i wyczerpujący odpowiada na zadane w tezie dowodowej pytania (opinia biegłego sądowego J. M. z dnia 17 lutego 2021 r., k. 372-392). Sąd nie dokonywał ustaleń faktycznych na podstawie ww. opinii w zakresie w którym biegła przeliczyła wartość kredytu w PLN, bez klauzul indeksacyjnych, na warunkach umowy kredytowej w celu porównania raty należnej od kredytu w PLN bez klauzuli indeksacyjnej, do faktycznie dokonanych wpłat (k. 378-379 i 382v-384). Przedstawiona

koncepcja dotycząca kredytu złotowego z oprocentowaniem LIBOR doprowadziłaby do zniekształcenia konstrukcji prawnej i ekonomicznej takiego typu kredytów z uwagi na zastosowanie nieadekwatnego wskaźnika oprocentowania LIBOR w sytuacji, gdy kredyt złotówkowy podlega oprocentowaniu zmiennym wskaźnikiem WIBOR (plus stała marża banku), o którego wahaniach decydują inne czynniki, aniżeli czynniki w odniesieniu do wskaźnika LIBOR. Z kolei w opinii uzupełniającej z dnia 8 października 2021 r. biegła szczegółowo odniosła się do pytań i zarzutów sformułowanych przez stronę pozwaną (pisemna opinia uzupełniająca biegłej sądowej J. M. z 8 października 2021 r., k. 426-728).

Jednocześnie Sąd, postanowieniem z dnia 11 stycznia 2022 r., oddalił wnioski dowodowe stron o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ponad okoliczności wskazane w postanowieniu z dnia 4 sierpnia 2020 r., na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie z 11 stycznia 2022 r., k. 447) oraz z przyczyn jakie legły u podstaw nieuwzględnienia żądania pozwu, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo główne oraz ewentualne nie zasługiwały na uwzględnienie.

Strona powodowa domagała się w niniejszym postępowaniu ustalenia nieważności umowy nr (...) z dnia 19 maja 2008 r., ewentualnie w razie nie uwzględnienia ww. roszczenia - ustalenia, że postanowienia regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego obowiązującego do umowy nr (...) z dnia 19 maja 2008 r. są bezskuteczne względem powodów w zakresie § 37 ust. 1 i 2 regulaminu hipotecznego i budowlanego oraz ustalenia nieważności umowy nr (...) z dnia 22 września 2008 r., ewentualnie w razie nie uwzględnienia ww. roszczenia – ustalenia, że postanowienia regulaminu kredytu hipotecznego i budowlanego obowiązującego do umowy nr (...) kredytu budowlanego w walucie wymiennej z dnia 22 września 2008 r. są bezskuteczne względem powodów w zakresie § 37 ust. 1 i 2 regulaminu hipotecznego i budowlanego. Jednocześnie domagali się zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów kwoty 175.467,47 CHF (stanowiące wszystkie wpłaty dokonane przez powodów na rzecz pozwanego w walucie CHF od dnia 1 grudnia 2011 r. do dnia 31 października 2018 r. w odniesieniu do Umowy Nr (...) z dnia 22 września 2008 r. tj. 36.866,71 CHF oraz do dnia 30 listopada 2018 r. w odniesieniu do Umowy Nr (...) z dnia 19 maja 2008 r., tj. kwoty 138.600,76 CHF) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 10 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty, ewentualnie w razie nie uwzględnienia ww. roszczenia – zasądzenia kwoty 377.445,68 zł (stanowiąca kwotę świadczenia nienależnego tj. wszystkich wpłat dokonanych przez powodów na rzecz pozwanego wyrażoną w walucie złoty polski) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 10 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty.

W związku z podnoszeniem tożsamyh twierdzeń i zarzutów stanowiących podstawę roszczenia głównego oraz roszczeń ewentualnych, stwierdzenie braku abuzywności postanowień kwestionowanych przez stronę powodową, jak również stwierdzenie braku naruszenia innych wskazanych przez stronę powodową przepisów prawa bankowego oraz kodeksu cywilnego, miało wpływ na ocenę zasadności zarówno roszczenia głównego jak i roszczeń ewentualnych.

W pierwszej kolejności należało poddać ocenie najdalej idący zarzut strony powodowej sprowadzający się do twierdzenia, że Umowa nr (...) z dnia 19 maja 2008 r., którą M. W., F. W. i P. W. zawarli z pozwanym bankiem oraz Umowa nr (...) z dnia 22 września 2008 r., którą M. W. i F. W. zawarli z pozwanym bankiem.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 6 k.c. strona powodowa powinna wykazać istnienie po jej stronie interesu prawnego. Sąd z urzędu bada interes prawny będący materialno-prawną przesłanką powództwa o ustalenie, a ustalenie jego braku skutkuje oddaleniem powództwa wprost, bez analizy żądania strony powodowej.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa; niepewność ta powinna być obiektywna, tj. zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda. Interes ten należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia jasności co do konkretnego prawa lub stosunku prawnego – w celu ochrony przed groźącym naruszeniem sfery uprawnień powoda (wyrok Sądu

Najwyższego z 24 marca 1987 r., sygn. akt III CRN 57/87, OSNPG 1987, Nr 7, poz. 27). Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia w przyszłości praw powoda. W przypadku, gdy dojdzie już do naruszenia prawa, w związku z którym stronie służy dalej idące roszczenie np. o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie lub znoszenie), wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 marca 2002 r. (sygn. akt II CKN 919/99, LEX nr 54376), które Sąd Okręgowy w całości podziela.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, że strona powodowa ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Zdaniem Sądu, w przedmiotowej sprawie oceniając interes prawny w powództwie o ustalenie szczególną uwagę zwrócić należy na fakt, iż stroną powodową oraz pozwanym bank w dalszym ciągu łączą wykonywane przez powodów umowy kredytowe, jak również brak spłaty całości zadłużenia wygenerowanego w oparciu o zawarte między stronami umowy. W tej sytuacji nie sposób jest przyjąć, że powodom służy dalej idące roszczenie, w szczególności o przyszłe należności przysługujące bankowi, które mogliby oni uiścić na podstawie, nieważnych w ich ocenie umów, czy też zawierającej tzw. klauzule abuzywne. Można rozważać, czy skoro powodowie spłacają kredyty w wysokości podawanej przez bank, to istnieje jakakolwiek niepewność ich sytuacji prawnej zważywszy na pogląd zaprezentowany w cytowanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2015 r. (sygn. akt IV CSK 362/14, Legalis nr 1213095).

Biorąc pod uwagę podnoszone przez stronę powodową twierdzenia o abuzywności postanowień umownych oraz nieważności umów, uznać należy, że niepewność ich sytuacji prawnej została wykazana w sposób uzasadniający rozpoznanie sprawy merytorycznie w zakresie powództwa o ustalenie.

W ocenie Sądu, nie ma jednak racji strona powodowa, iż umowy łączące strony są nieważne.

Zgodnie z art. 58 § 1 i 2 k.c. czynność sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy jest również wskazanie przepisów regulujących umowę kredytu bankowego, tj. art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: prawo bankowe). Zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego, w brzemieniu obowiązującym na datę zawarcia umowy kredytowej, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do ust. 2 wskazanego przepisu, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W treści art. 69 ust. 2 prawa bankowego wskazano zatem, jakie niezbędne postanowienia powinny być zawsze ujawnione w umowie bankowej. Nie wszystkie z tych elementów stanowią essentialia negotii umowy kredytowej. Elementów konstrukcyjnych tej umowy poszukiwać należy w art. 69 ust. 1 prawa bankowego.

W ocenie Sądu przedmiotowe Umowy zgodne są z art. 69 ustawy prawo bankowe i spełniają wszystkie wymogi zawarte w przytoczonym artykule, nie są próbą obejścia przepisów prawa bankowego, jak również nie wypaczają natury umowy kredytu. W Umowie nr (...) kredytu jego kwotę ustalono na 494.868,76 CHF, przy czym wypłata

miała nastąpić w PLN (Umowa nr (...), k. 79). Z kolei w Umowie nr (...) kredytu jego kwotę ustalono na 99.930,05 CHF, wypłata również miała nastąpić w PLN (Umowa nr (...), k. 82). Strona powodowa nie wносиła przy tym, aby kwoty kredytów wypłacono we franku szwajcarskim. Zdaniem Sądu odpowiadają prawu również postanowienia Umów odnoszące się do oprocentowania kredytu, w tym wysokość oprocentowania kredytów i warunków jego zmiany. Umowy przewidywała też okoliczności, w jakich może dojść do zmiany oprocentowania oraz sposoby jakimi kredytobiorca o tej zmianie zostanie poinformowany (§ 6 obu Umów, k. 80 i 82v). Zauważyć też należy, że w dacie podpisania Umów przepisy prawa bankowego nie przewidywały obowiązku zawarcia w umowie postanowień określających mechanizm tworzenia tabel kursowych, kursów walut, czy też umożliwiających stronie wpływanie na ww. elementy. Zawarcia w Umowach takich postanowień nie domagali się również powodowie. Odpowiadają prawu również postanowienia przedmiotowych Umów odnoszące się do oprocentowania kredytów.

Umowa kredytu waloryzowanego mieści się, w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 69 ustawy Prawo bankowe). Umowa ta nie jest zatem sprzeczna z art. 358¹ § 2 k.c. wedle którego strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. Natomiast § 3 tego przepisu stanowi podstawę sądowej waloryzacji świadczeń. Należy wyjaśnić, że przepis art. 69 Prawa bankowego nie należy do przepisów określających w sposób sztywny wysokości świadczenia pieniężnego, w szczególności świadczenia kredytobiorcy, tj. kwoty kredytu, którą powinien zwrócić w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy kredytu. Z tego względu waloryzacja umowna tego świadczenia była dopuszczalna na podstawie art. 358¹ § 2 k.c. Przyjęcie za miernik waloryzacji waluty obcej nie stanowiło również naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów ani zasad współżycia społecznego. Waloryzacja umowna przy zastosowaniu jako jej miernika waluty obcej wyraża się w tym, że kredytobiorca zwraca kredytodawcy wykorzystaną sumę kredytu, przy czym w związku z kursem waluty obcej suma ta może być wyższa odpowiednio do relacji do waluty obcej. Suma wykorzystana w dniu wykonywania umowy kredytu może mieć bowiem inną wartość rynkową w wyniku indeksacji walutowej. Innymi słowy, kredytobiorca może być zobowiązany do zwrotu bankowi sumy pierwotnie wykorzystanego kredytu (w chwili wykonania umowy przez bank), ale taka wykorzystana suma (w całości lub części) może mieć inną (wyższą) wartość rynkową w okresie spłaty kredytu. Tym samym należy zaznaczyć, że zasada nominalizmu zawarta w art. 358¹ k.c., znajduje rozszerzenie w ustępie 2 wspomnianego artykułu, umożliwiającego waloryzację w drodze umowy (wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 kwietnia 2015 r. (sygn. V CSK 445/14, Lex nr 1751291), który to pogląd Sąd Okręgowy podziela i odnosi do przedmiotowej sprawy, potwierdził, że dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Wspomniany powyżej art. 69 Prawa bankowego statuuje, że waluty samego kredytu oraz waluta jego spłaty nie muszą być tożsame. Tym samym, dopuszczalne jest tworzenie umów realizujących essentialia negotii umowy kredytu przy założeniu spłaty wierzytelności w walucie obcej.

Biorący kredyt, zwłaszcza długoterminowy z przeliczeniem zobowiązań okresowych (rat spłacanego kredytu) według umówionej waluty (klauzula walutowa) ponosi ryzyko polegające albo na płaceniu mniejszych rat w walucie kredytu, albo większych, niż to wynika z obliczenia w tej walucie, gdyż na wysokość każdej raty miesięcznej wpływa wartość kursowa waluty kredytu w stosunku do waloryzacji tego kredytu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., sygn. akt II CSK 429/11, Legalis nr 526856). Podkreślenia wymaga więc fakt, że istotną konsekwencją umowy kredytu jest brak pewności w zakresie ostatecznego całkowitego jego kosztu zarówno ze strony banku, jak i kredytobiorcy. Dotyczy to także kredytów wyrażonych w PLN, nieindeksowanych do waluty obcej, szczególnie w przypadku zastosowania zmiennego oprocentowania kredytu, zależnego od szeregu czynników, na które kredytobiorca także nie ma wpływu. W przypadku wzrostu oprocentowania w okresie kredytowania, tak samo jak w przypadku zmian na rynku walutowym, które mogą dotyczyć CHF, kwota wierzytelności wobec banku może ulegać zmianie, jednak nawet wówczas będzie to jedno i to samo zobowiązanie z tego samego tytułu, bez cech innych stosunków zobowiązaniowych. Zjawisko to nie stanowi naruszenia ustawy Prawo bankowe, ani Kodeksu cywilnego w zakresie prawa zobowiązań. Brak ekwiwalentności świadczeń jest więc pozorny, z uwagi na konieczność zachowania wzajemnej wartości waluty PLN i CHF. Nie można oczekiwać od banku (który jako spółka prawa handlowego prowadzi nastawioną na zysk działalność

gospodarczą) udzielania kredytów bez umożliwienia mu osiągnięcia korzyści z umowy kredytu, bo tylko wówczas nie dochodziłoby do rozbieżności pomiędzy udzielonym kredytem, a zobowiązaniem do zwrotu wykorzystanego kredytu. Kredytobiorca, niedysponujący własnymi środkami pieniężnymi oraz taki kredytobiorca, który nie zamierza zaangażować posiadanych przez siebie środków finansowych, musi skorzystać z finansowego wsparcia ze strony banku, dla którego umowa kredytu jest źródłem przychodu, tym samym dochodzi do naruszenia równowagi między stroną konsumentką a spółką prawa bankowego. Nie jest to jednak równoznaczne z nieważnością umowy kredytu, ponieważ wykorzystanie mechanizmu waloryzacji nie narusza natury kredytu, gdyż zapewnia kredytodawcy zarobek w zamian za udzielenie kredytu.

W sprawie bezsporne jest, że powodowie zawarli przedmiotowe Umowy jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zgodnie z przywołanym przepisem, konsumentem można być wyłącznie w zakresie czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z własną działalnością gospodarczą lub zawodową. Decyduje więc brak związku danej czynności z wymienioną działalnością, a nie to, czy taka działalność jest w ogóle prowadzona przez osobę dokonującą czynności prawnej. Do uznania, że mamy do czynienia z konsumentem, wystarczy brak bezpośredniego związku czynności z działalnością gospodarczą lub zawodową; istnienie pośredniego związku nie wyklucza zatem uznania danej osoby za konsumenta (K. Osajda (red.), P. Miklaszewicz, Kodeks cywilny, Komentarz, wyd. 20, 2018, Legalis).

Zawarcie umowy jako konsument nie oznacza jednak „gwarancji satysfakcji”, tj. że umowa – w szczególności taka, która wiąże się z ryzykiem i uzależniona jest od czynników zewnętrznych, niezależnych od stron – będzie ostatecznie zawsze dla konsumenta korzystna. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 18 kwietnia 2016 r. (sygn. III C 275/15, Mon.Pr.Bank. 2016 nr 10, str. 3) „działanie Państwa w zakresie ochrony konsumentów winno bowiem ograniczać się do ochrony przed działaniami podstępными bądź nieuczciwymi, nie mogą oni natomiast oczekiwać, że państwo ochroni ich przed wszelkimi negatywnymi konsekwencjami podejmowanych przez nich decyzji gospodarczych”, który to pogląd Sąd w tym składzie w pełni podziela. Podkreślić należy, że zawarcie umowy w charakterze konsumenta nie oznacza zwolnienia konsumenta z obowiązku dokonania przy zawieraniu umowy oceny rozmiaru zaciąganego zobowiązania i związanych z nim ryzyk. Jednocześnie żadne przepisy nie zabraniają konsumentom zawierania umów wiążących się z ryzykiem, jeżeli są oni gotowi je ponieść. Od konsumenta, należycie dbającego o własne interesy, należy oczekiwać aktywności i dążenia do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości czy wszelkich niezrozumiałych kwestii szczególnie w kontekście umowy, która stanowi dla niego zobowiązanie. Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 5 października 2016 r. „w relacjach cywilnoprawnych nie jest dopuszczalne faworyzowanie żadnej ze stron, choćby była konsumentem, kosztem praw profesjonalisty. Trzeba też uwzględnić stale podnoszący się poziom wykształcenia, wiedzy, doświadczenia i świadomości prawnej ogółu społeczeństwa, w tym konsumentów, coraz lepiej przygotowanych do asertywnego uczestnictwa w obrocie prawnym” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 października 2016 r., sygn. I ACa 47/16, Legalis nr 1533035). W ocenie Sądu, nie ma podstaw do przyznania stronie powodowej uprzywilejowanej pozycji, w której byłaby zwolniona z obowiązku przejawiania jakiegokolwiek staranności przy dokonywaniu oceny treści zawieranej umowy i od odpowiedzialności za jej skutki.

Oceny wymaga więc czy przed zawarciem przedmiotowych Umów powodowie zostali w sposób należyty poinformowani o treści umów o kredyt hipoteczny waloryzowany do waluty obcej i związanych z ich zawarciem ryzykach.

W ocenie Sądu, z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że powodowie zostali poinformowani m.in. o ryzyku związanym z zaciągnięciem kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem waluty obcej, a przede wszystkim o ryzyku kursowym i tabelach kursowych. Powyższe potwierdzają oświadczenia złożone na piśmie przez powodów na etapie wnioskowania o kredytu (oświadczenie M. W. i F. W. o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/budowlanych/konsolidacyjnych/ pożyczki hipotecznej z 9 maja 2008 r., k. 233 ; oświadczenie P. W. o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/ budowlanych/ konsolidacyjnych/ pożyczki hipotecznej,

k. 234; oświadczenie M. W. i F. W. o ponoszeniu ryzyka walutowego i/lub ryzyka zmiennej stopy procentowej dla kredytów hipotecznych/budowlanych/konsolidacyjnych/pożyczki hipotecznej z 23 września 2008 r., k. 235).

W ocenie Sądu kredytobiorcy posiadali pełną i niezbędną wiedzę na temat spłaty rat kredytów, jak również mieli świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i tabel kursowych. Zostali też poinformowani, iż uruchomienie kredytów i spłata rat kredytowych następuje według kursu kupna i sprzedaży waluty obcej, do której waloryzowany jest kredyt. Powyższe wynika również z postanowień Umów tj. § 18 ust. 3 obu Umów, z których wynika, że kredytobiorcy zostali poinformowani o ponoszeniu ryzyka walutowego i ryzyka zmiennej stopy procentowej, co potwierdzają poprzez złożenie oświadczenia według wzoru obowiązującego w banku (k. 81 i 84). Strona powodowa nie wykazała więc, aby pozwany bank nie wypełnił względem powodów ciężącego na nim obowiązku informacyjnego.

Na ważność Umów kredytu nie wpływa również fakt, że waloryzacja kredytów była dokonywana jednostronnie przez bank w oparciu o kurs waluty u niego obowiązujący. Powodowie zawierali Umowy dobrowolnie, zgadzając się na wprowadzenie do nich obecnie kwestionowanych przez nich klauzul. Zdecydowali się na wybór kredytów waloryzowanych kursem waluty obcej, co potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zeznania samej powódki (zeznania powódki M. W., protokół k. 351v, nagranie 00:07:11-00:08:11).

Podnoszone przez stronę powodową zarzuty dotyczące zawartych Umów wynikają, w ocenie Sądu, ze wzrostu kursu franka szwajcarskiego, na który pozwany bank nie miał żadnego wpływu i z którego to wzrostu nie odniósł żadnej korzyści. Wzrost kursu CHF wynikał bowiem z działań Centralnego Banku Szwajcarii, który w 2011 r. i 2015 r. doprowadził do uwolnienia sztywnego kursu CHF do innych walut. Zmiana kursu waluty, obiektywnie niekorzystna dla kredytobiorcy, nie może stanowić podstawy do stwierdzenia, że zawarta przez niego umowa jest nieważna.

Zdaniem Sądu, na ważność Umów kredytowych nie wpływa fakt, że waloryzacja kredytów jest dokonywana jednostronnie przez bank w oparciu o kurs waluty u niego obowiązujący. Powodowie zdecydowali się na wybór kredytów waloryzowanego kursem waluty obcej, co potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Bank spełnił też względem powodów wszelkie wymagane w dacie zawierania Umów obowiązki informacyjne. Wskazać należy, że trudno jest oczekiwać od banku, by na chwilę zawierania kredytu przedstawiał kredytobiorcom np. symulacje kredytu, w których kurs waluty rośnie o 100 lub 200%. Wystarczające jest, w ocenie Sądu, aby bank poinformował kredytobiorców o ryzyku kursowym. Ostatecznie każdy kredytobiorca ryzyko to oceni inaczej. Na kredytobiorcy „odważnym”, „ryzykancie” nawet informacja o ryzyku wzrostu kursu waluty o 200% nie zrobi wrażenia, zaś inaczej zareaguje kredytobiorca „ostrożny” i „zapobiegliwy”. Sąd przyjął zatem, że strona powodowa posiadała pełną wiedzę na temat spłaty rat kredytu, to znaczy, że wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu (koszt kredytu), przeliczona na złotówki na dany dzień, podlega ciągłym wahaniom zgodnie z prawami rynków walutowych, w zależności od aktualnego kursu PLN i CHF, jak również miała świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i tabel kursowych. Nie ma też wątpliwości, że wybierając zadłużenie w CHF, powodowie świadomie chcieli skorzystać z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i tym samym z miesięcznie niższej raty kredytu, a tym samym zauważyli korzyści płynące z zawartej umowy kredytu.

Uznać również należy, iż dopuszczalne było zawarcie z bankiem umów o kredyt waloryzowany do waluty obcej. Przedmiotowe Umowy nie mogą być zatem uznane za bezwzględnie nieważne w związku z art. 58 k.c., gdyż nie naruszają przepisów prawa, ani nie zmierzają do obejścia ustawy, jak również nie są sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Uznanie kwestionowanych przez stronę powodową postanowień za abuzywne wymaga subsumpcji przepisu art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Paragraf 2 powołanego przepisu wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei paragraf 3 wskazanego artykułu definiuje niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy jako

te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z § 4 powołanego przepisu ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Zakres zastosowania przytoczonej regulacji art. 385¹ k.c. sprowadza się do umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami. Dotyczy on jedynie postanowień innych niż określające główne świadczenia stron, niezgodzonych z konsumentem indywidualnie. Ponadto przesłankami uznania postanowień umownych jest taka ich treść, która kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Należy, wobec tego zbadać umowy wiążące strony w aspekcie wszystkich powołanych przesłanek

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie należy zastosować tzw. kontrolę incydentalną, tj. zbadanie spornych postanowień pod kątem tego, czy wypełniły one znamiona przewidziane w art. 385¹ § 1 k.c. Strona powodowa wskazała, że nie wiążą powodów postanowienia § 1 ust. 1 Umowy nr (...) w zw. z § 37 ust. 1 Regulaminu, § 1 ust. 1 Umowy nr (...) w zw. z § 37 ust. 1 Regulaminu, § 4 ust. 1 Umowy nr (...) w zw. z § 37 ust. 2 Regulaminu oraz § 4 ust. 1 Umowy nr (...) w zw. z § 37 ust. 2 Regulaminu z uwagi na ich abuzywność (pозew, k. 33).

Zdaniem Sądu niedopuszczalne jest uproszczenie rozpoznania niniejszej sprawy poprzez odwołanie się tylko i wyłącznie do prejudycjalnego charakteru wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Tym samym dotychczasowe orzecznictwo nie ma decydującego wpływu na interpretację sprawy, albowiem każdorazowo sąd obowiązany jest do dokonania całościowej oceny materiału dowodowego w celu ustalenia wiążącej strony treści stosunku prawnego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 grudnia 2003 r. (sygn. akt III CZP 95/03), kontrola dokonywana w trybie przepisów art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie analizy konkretnego stosunku zobowiązaniowego, lecz abstrakcyjnie rozumianej treści normatywnej wzorca umownego (niezależnie od tego nawet, czy znalazł on zastosowanie w następstwie zawarcia umowy), tj. na kontroli wzorca jako takiego, w oderwaniu od konkretnej umowy, której wzorzec dotyczy.

Postanowienia Umów kredytu, które łączą strony postępowania ustalone zostały w oparciu o preferencje powodów (konsumentów), zgłoszone we wniosku o udzielenie kredytu. Ostatecznie sama treść Umów, z wyjątkiem postanowień odzwierciedlających dane zawarte we wnioskach kredytowych, nie były indywidualnie uzgadniane, co do końcowego słownego brzmienia, lecz na kształt ostatecznie przyjętego wariantu tych umów i w ogóle na decyzję o ich zawarciu decydujący wpływ mieli powodowie, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd stanął na stanowisku, że w niniejszej sprawie konieczna jest całościowa kontrola, polegająca na badaniu wszystkich przesłanek abuzywności. Jest to sytuacja najwłaściwsza z punktu widzenia założeń procedury cywilnej, gdyż pozwala w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób wszechstronny i niezredukowany zrekonstruować wszystkie istotne dla przedmiotowego indywidualnego stosunku prawnego okoliczności.

Stosunek prawny wynikający z przedmiotowej umowy kredytu stawia powodów w sposób niebudzący wątpliwości w roli konsumenta. Pozwany w niniejszej sprawie występuje, co nie było sporne, w roli przedsiębiorcy.

W judykaturze istnieje spór co do przyjęcia czy klauzule waloryzacyjne regulują świadczenie główne, czy też nie.

Zdaniem Sądu regulacje umowne związane z waloryzacją kredytu dotyczą głównych świadczeń stron. Co prawda ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie „główne świadczenia stron”, wskazane w art. 385¹ § 1 k.c., ale niewątpliwie są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. Pojęcie to z pewnością należy interpretować w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Strona powodowa kwestionowała zapisy przedmiotowej Umowy dotyczące indeksacji, a zatem sposobu przeliczenia udzielonego im kredytu i rozliczenia wpłat dokonywanych przez nich na rzecz pozwanego tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania. Pojęcie „głównych świadczeń stron” w odniesieniu do umowy należy rozpatrywać w kontekście art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, zawierającego essentialia negotii umowy kredytu. Analizując kwestionowane przez powoda postanowienia umowne stwierdzić należy, że miały one wpływ na wysokość kredytu oraz wysokość poszczególnych

rat. Stanowiły częściowo klauzulę waloryzacyjną, która wprost oddziałuje na wysokość świadczenia głównego stron. Z uwagi na powyższe, nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła podstawowa przesłanka wynikająca z art. 385¹ § 1 k.c. Kwestionowane postanowienia określały bowiem główne świadczenia stron, a strona powodowa nie wykazała, aby zostały one sformułowane w sposób niejednoznaczny. Omawiane regulacje odwołują się wprost do kursu kupna lub sprzedaży waluty obowiązującego w pozwanym banku w chwili wypłaty lub spłaty kredytu. Wskazać również należy, że kredytujący bank de facto nie miał technicznej możliwości wykonania umowy w inny sposób niż w oparciu o własne tabele kursów. Zdaniem Sądu treść tych postanowień nie budzi też wątpliwości.

Przyjmując nawet, że postanowienia te – jako dotyczące głównych świadczeń stron – nie zostały określone w sposób jednoznaczny, ewentualnie, że regulacje dotyczące waloryzacji nie regulują głównych świadczeń stron, to żądanie pozwu również nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie należy zwrócić uwagę na realia zawierania umów w sprawach takich jak niniejsza, polegające na tym, że z jednej strony bank posiada pewną paletę produktów finansowych do wyboru i uzgodnienia, zaś z drugiej strony konsument zgłasza swoje konkretne potrzeby (najpierw w drodze ustnej, a po dopasowaniu konkretnego instrumentu do jego potrzeb – w drodze wniosku o udzielenie kredytu).

Niewątpliwie, z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że powodowie poszukiwali produktu finansowego (kredytu), który zapewniłby uzyskanie potrzebnej im kwoty, przy jednocześnie możliwie najniższych kosztach uzyskania kredytu. W rezultacie zgłoszone potrzeby wywołały ze strony banku reakcję w postaci przedstawienia oferty, które mogłyby tego rodzaju potrzebom sprostać. Jakkolwiek strona powodowa w zasadzie nie wywierała wpływu na konkretne brzmienie kwestionowanych w sprawie postanowień końcowych umowy, to jednak należy zauważyć, że kształt zaproponowanych warunków umownych był ściśle zdeterminowany potrzebami powodów, świadomie przez niego zgłoszonymi. Ponadto strona powodowa nie podnosiła twierdzeń jakoby poszczególne zapisy umowy były dla niej nieodpowiednie w dacie zawierania umowy o kredyt hipoteczny. Sąd zaznacza, że wskazane okoliczności nie obalają wprawdzie przesłanki nieuzgodnienia indywidualnego kwestionowanych postanowień z konsumentem, ale mają zdecydowany wpływ na ocenę zaistnienia dalszych przesłanek, o których mowa w przepisie art. 385¹ k.p.c. (rażącego naruszenia interesu konsumenta i sprzeczności dobrymi obyczajami).

Dodać należy, że zgodnie z art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Pozwany zaś nie zaferował dowodu, który w jakikolwiek sposób uwierzytlił okoliczność, że strona powodowa miała wpływ na treść kwestionowanych postanowień.

W odniesieniu do przesłanek sprzeczności postanowień z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta, a także naruszenia zasad współżycia społecznego Sąd uznał, że strona powodowa nie wykazała zajścia tychże przesłanek w niniejszym postępowaniu, co do żadnej ze spornych klauzul. Jak podnosi się w doktrynie i orzecznictwie „dobre obyczaje” są w zasadzie odpowiednikiem „zasad współżycia społecznego”. Zgodnie z utrwaloną judykaturą do zasad tych zalicza się reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością, aprobowanymi społecznie zasadami. W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku, zaś „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym. Rażące naruszenie należy interpretować jako znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków. Naruszenie interesów konsumenta ma być niewątpliwie, bezsporne i nacechowane znacznym ujemnym ładunkiem (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005 nr 11).

Wskazane w tym przepisie formuły prawne, służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/2004, Biul. SN 2005/11/13). Nie jest zatem wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron

umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta).

W kontekście stosunków prawnych łączących bank z jego klientami (stosunków umownych o charakterze ekonomicznym) przyjąć należy, że zasady współzycia społecznego wymagają od stron tych stosunków uczciwości (uczciwego obrotu) oraz lojalności. Powodowie złożyli wniosek kredytowy, zostali zapoznani z ryzykiem kursowym, ryzykiem zmiany stopy procentowej oraz oprocentowania. W takiej sytuacji brak jest podstaw dla twierdzenia, że umowa, którą zawarli z bankiem narusza zasady współzycia społecznego czy też dobre obyczaje.

Sąd zważył, że ustawodawca nie sprecyzował stopnia szczegółowości postanowień przewidujących sposób i termin ustalania przez bank kursu wymiany walut, na podstawie którego obliczane są raty kapitałowo-odsetkowe. Zdaniem Sądu, sporne postanowienia zostały sformułowane na tyle precyzyjnie, na ile pozwala na to materia, której one dotyczą, a stosowanie przez bank dyrektyw wyznaczania kursów walutowych i spreadu skutkowało tym, że nie mogły one zostać ustalone w sposób dowolny, lecz podążały za kursami NBP i kursami rynkowymi.

Powodowie nie wykazali również, by kurs CHF z tabeli kursowej pozwanego banku był ustalony dowolnie, a w szczególności z rażącym pokrzywdzeniem interesów kredytobiorcy.

W zakresie umowy kredytu nr (...) z dnia 19 maja 2008 r. powodowie M. W., F. W. i P. W. uiszcili na rzecz pozwanego banku tytułem rat kapitałowo-odsetkowych w PLN od dnia 30 czerwca 2008 r. do dnia 3 listopada 2011 r. łącznie 212.830,88 PLN. W przeliczeniu na CHF wartość wyniosłaby razem 70.456,04 CHF. Zaś przeliczając CHF na PLN według średniego kursu NBP wartość ta wyniosłaby 204.361,05 PLN. Tym samym **różnica w PLN kursu banku a średnim kursie NBP wyniosła 8.469,83 zł, stanowiące nadpłatę po stronie kredytobiorców**. Z kolei odnosząc się do kredytu nr (...) z dnia 22 września 2008 r. powodowie M. W. i F. W. uiszcili od dnia 31 października 2008 r. do dnia 14 listopada 2011 r. tytułem rat kapitałowo-odsetkowych łącznie 55.422,92 zł. W przeliczeniu na CHF wartość wyniosła razem 17.814,79 CHF. Zaś przeliczając CHF na PLN według średniego kursu NBP wartość wyniosłaby 53.264,51 zł. **Tym samym różnica w PLN kursu banku a średnim kursie NBP wyniosłaby 2.158,41 zł, stanowiące nadpłatę po stronie kredytobiorców** (opinia biegłego sądowego J. M. z 17 lutego 2021 r., k. 376, 382v).

W ocenie Sądu z powyższego wynika, że zastosowany przez pozwanego bank kurs sprzedaży CHF/PLN pochodzący z Tabeli Kursów Walut Obcych pozwanego banku nie odbiegał w sposób istotny od kursów rynkowych a nawet od kursu średniego NBP, tym samym nie można uznać, że doszło do rażącego pokrzywdzenia interesów kredytobiorców.

Zdaniem Sądu, nie do zaakceptowania natomiast jest koncepcja przedstawiona przez stronę powodową dotycząca kredytu złotowego z oprocentowaniem LIBOR, a de facto taką koncepcję zawierał wniosek dowodowy powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego (k. 55), w której nastąpiłaby niedopuszczalna zmiana przedmiotu świadczenia głównego. W takim przypadku doszłoby bowiem do zniekształcenia konstrukcji prawnej i ekonomicznej takiego typu kredytów z uwagi na zastosowanie nieadekwatnego wskaźnika oprocentowania. Kredyt złotówkowy podlega bowiem oprocentowaniu zmiennym wskaźnikiem WIBOR, o którego wahaniami decydują inne czynniki, aniżeli czynniki w odniesieniu do wskaźnika LIBOR. Sąd nie ma też wątpliwości, że wybierając zadłużenie w walucie szwajcarskiej, powodowie świadomie chcieli skorzystać z niższego oprocentowania (LIBOR) w porównaniu z kredytem złotowym (gdzie obowiązywał WIBOR) i tym samym miesięcznie niższej raty kredytu.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu, powodowie nie wykazali, aby ich interesy jako konsumentów w omawianym stosunku zobowiązaniowym zostały w jakikolwiek sposób naruszone. W chwili zawierania Umów znali kwestionowane postanowienia, wiedzieli o tym, że kredyt jest waloryzowany do waluty obcej, mieli wiedzę w zakresie postanowień dotyczących ryzyka walutowego, oprocentowania, zabezpieczenia kredytu i początkowo odnosili wymierne korzyści z wyboru tego rodzaju instrumentu finansowego.

Kolejnym argumentem wykluczającym możliwość przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do rażącego pokrzywdzenia interesów kredytobiorców jest okoliczność czasookresu obowiązywania Umów. Umowa nr (...) została zawarta na

okres 360 miesięcy, zaś Umowa nr (...) na okres 258 miesięcy. Powodowie, mając na uwadze chwilową zmianę kursu waluty CHF, wniesli o uznanie ich za rażąco pokrzywdzonych niejako wyjmując część rozliczeń Umów z całego okresu kredytowania, a nie jest wiadome jak w ostatecznym rozrachunku zostałaaby ona rozliczona i czy rzeczywiście doszłoby do rażącego pokrzywdzenia powodów oraz czy kurs waluty stosowany przez bank byłby końcowo rażąco krzywdzący, czy odbiegałby od kursu rynkowego, gdyby umowa trwała przez cały okres pierwotnie ustalony.

Zauważyć również należy, że pozwany bank umożliwił powodom spłatę rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w walucie waloryzacji kredytu i od 1 grudnia 2012 r. powodowie spłacają raty kredytowo-odsetkowe obu Umów bezpośrednio w walucie CHF. Tym samym od ww. chwili kwestionowane przez powodów postanowienia umowne dotyczące waloryzacji nie miały zastosowania.

Nie można tutaj tracić z pola widzenia treści art. 385² k.c. który stanowi, iż według stanu z chwili zawarcia umowy dokonuje się oceny jej postanowień wyłącznie co do zgodności z dobrymi obyczajami.

Stosownie do treści art. 354 k.c., dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w odpowiadający tym zwyczajom. Zdaniem Sądu jest niewątpliwe, że powodowie (w tym M. i F. W. dwukrotnie) świadomie dokonali wyboru kredytów waloryzowanych i jego warunków, które to w chwili zawierania Umów były dla nich korzystne. Dopiero, gdy wahania rynku walutowego doprowadziły do znaczącego wzrostu kwoty rat kredytów ocenili, że nie były dla nich korzystne, a ryzyko, o którym zostali poinformowani, faktycznie było znaczące. Nie stanowiło to jednak wyniku naruszenia dobrych obyczajów przy zawieraniu umów kredytu przez pozwanego. Bezsprzecznie ryzyko jest wpisane w tego rodzaju transakcje z uwagi na wahania kursów walut, co jednak nie daje podstaw do uznania postanowień umownych jako naruszających dobre obyczaje czy uzasadnione interesy strony.

Żądanie powodów, zdaniem Sądu, jest też sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, tj. zasadą uczciwego postępowania w obrocie gospodarczym, równego traktowania kontrahentów czy lojalności. Gdyby bowiem roszczenie strony powodowej zostało uwzględnione, a pozwany zobowiązany zostałby do zapłaty dochodzonych przez powodów kwot, pomimo że powodowie zrealizowali cel umowy, tj. przez wiele lat korzystali z udostępnionego im kapitału i nabyli określony majątek, to stanowiłoby to naruszenie praw osób, które w tym samym okresie zaciągały kredyty, jednak z uwagi na ryzyko związane z kredytami denominowanymi nie zdecydowały się na ich zaciągnięcie i zaciągnęły kredyt złotówkowy, który w tym czasie był znacznie mniej korzystny finansowo.

Zasadą jest, że każde przejście wartości majątkowej z jednej osoby na drugą musi być prawnie uzasadnione. W związku z tym stosownie do art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe, do zwrotu jej wartości.

Przepis ten – w myśl art. 410 § 1 k.c. – stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Okoliczności sprawy i dokonana ocena dowodów prowadzą do wniosku, iż wpłacone przez powodów na rzecz pozwanego, na podstawie postanowień obu Umów kredytowych kwot nie stanowią świadczenia nienależnego. Uiszczane były na ważnej podstawie, a powodowie zobowiązani byli względem pozwanego banku. Sąd nie dopatrzył się podstaw nieważności przedmiotowych Umów, w związku z tym żądanie powodów nie znajduje uzasadnienia. Sąd nie uznał kwestionowanych postanowień Umów za niedozwolone, tym samym powództwo główne oraz ewentualne, podlegały oddaleniu w całości (pkt I wyroku).

Zgodnie z art. 108 § 1 k.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym

strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W niniejszej sprawie Sąd w myśl przepisu art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. rozstrzygnął jedynie o zasadach ponoszenia kosztów procesu ustalając, że powodowie przegrali proces w 100%, a więc ponoszą w całości koszty procesu i pozostawił ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, o czym orzekł w punkcie 2 wyroku.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.